

meertalig opvoeden

O p v o e d e n

We hebben aangetoond dat **meertaligheid een troef** is voor heel wat kinderen. Dit betekent echter niet dat meertalig opvoeden een evidentie is. **Ouders zijn ONZEKER.** De publieke opinie ondersteunt niet altijd de meertalige thuissituatie en al te vaak krijgen ouders, met de beste bedoelingen, het advies “Spreek maar Nederlands met je kindje, dat is het beste!” Bedenk daarbij dat de context voor sommige gezinnen verre van ideaal is: migratie, ongeletterdheid van de ouders, preciaire huisvesting, enz. Daarom is het heel belangrijk dat professionals goed geïnformeerd zijn en éénduidige adviezen geven aan ouders, zodat elk kind de vruchten kan plukken van een meertalige opvoeding.

Hier alvast **10 uitgangspunten** die je op weg zetten:

1. Bekijk het positief

Bekijk het **positief**. Kinderen opvoeden in een context van migratie en meertaligheid is verre van evident, maar elke ouder wil het beste voor zijn of haar kind en is betrokken bij de ontwikkeling van het kind. Soms is dat op een **andere manier** dan jij gewoon bent, maar probeer die visie opvoedende te **begrijpen** en te **waarderen**, en ga op zoek naar raakpunten.

2. Accepteer de taalsituatie

Accepteer de taalsituatie in een gezin, en toon respect en waardering voor de andere taal en cultuur.

3. Luister naar de vragen

Luister naar de vragen waarmee ouders worstelen. **Stel gerichte vragen** om een beter zicht te krijgen op de **taalsituatie van het gezin**. Zoek samen naar antwoorden. Neem tijd om met de mensen te praten. Beschouw dat niet als tijdverlies, maar net als tijdwinst op de langere termijn.

4. Stimuleer een goede basis in de thuistaal

Meertalige ouders zijn vaak onzeker over het gebruik van hun moedertaal met de kinderen. Het is erg belangrijk om ze te **stimuleren** hun kinderen een **goede basis mee te geven in de thuistaal**. Wijs hen op het **belang van hun moedertaal** voor de relatie met hun kinderen, voor de identiteitsontwikkeling en voor de etnische en culturele achtergrond van hun kind.

5. Hou het spontaan

De communicatie met kinderen in het gezin gebeurt vaak erg **spontaan**. Moedig ouders aan om hun intuïtie te volgen, en zich niet geforceerd te voelen om een bepaalde taalkeuze te maken.

6. Stel realistische verwachtingen

Help ouders om **realistische verwachtingen** te stellen bij het maken van een taalkeuze. Ouders kiezen hun taal zowel pragmatisch als emotioneel. Denk samen met hen na over hoe de verschillende talen aan bod kunnen komen. *Met welke talen voelen ouders zich sterk verbonden? Welke talen spreken de ouders met elkaar? Welke talen worden er gesproken in hechte kring met familie en vrienden? Welke talen zal het kind nodig hebben? Welke talen zullen deel uitmaken van de sociale en culturele identiteit van het kind?*

8. Ten slotte is het belangrijk om mee te geven aan de ouders dat een optimale taalverwerving niet kan zonder:

- Een uitgebreid taalaanbod

Stimuleer ouders om veel met hun kinderen te praten, om hen vragen te stellen, om met hen te spelen, te lachen, te zingen - in welke taal dan ook.

- Een goede emotionele band met de taal of talen

Wijs ouders op het belang van een positieve houding voor alle talen waarmee het kind in contact komt. Een positieve houding verhoogt immers de motivatie van een kind om een nieuwe taal te leren.

- Veel oefenkansen

Afhankelijk van de verwachtingen van ouders (en kinderen?), zal het spreken van verschillende talen in de thuissituatie waarschijnlijk niet voldoende zijn om die talen voldoende te beheersen. Om bijvoorbeeld spontaan vrienden te maken, gesprekken te voeren met familie, te studeren, enz. Oefenkansen buitenshuis in die talen zijn dan een manier om de talen te versterken bv. kinderopvang, sportactiviteiten, muziekschool, jeugdbeweging, enz.

7. Wees consequent in je keuze

Respecteer de keuze van ouders en moedig hen aan om bij hun gemaakte keuze te blijven en er bewust mee bezig te zijn. **Consequentie** in taalgebruik is belangrijk om een taal of talen te leren. Het is dus belangrijk dat de ouders, leerkrachten, familie, enz. op dezelfde golflengte zitten. Daarbij is het belangrijk om de talen duidelijk te scheiden. De 3 meest gehanteerde principes zijn:

- «**One parent one language**»: elke ouder spreekt consequent dezelfde taal met het kind.
- «**One situation one language**»: je scheidt talen op basis van de situatie. Bv. praten over school in het Nederlands, voorlezen in het Italiaans, binnenshuis de thuistaal,...
- **De eerste zin telt**: je zet een conversatie verder in de taal waarmee ze gestart is. Het is belangrijk om te benadrukken dat er niet één ideale keuze is, die voor alle gezinnen werkt. Wetenschappelijk onderzoek geeft geen eenduidig antwoord op de vraag wat het beste scenario is. Ouders kunnen daarom het best gewoon kiezen voor de taal waarin ze zich het best en het sterkst voelen. Als ze zich sterk voelen in twee talen, dan kunnen ze die perfect allebei gebruiken in de communicatie met hun kinderen. Het is vooral van belang dat ouders een taalgebruik hanteren dat voor hen natuurlijk aanvoelt.

9. Verlaag drempels

Voor sommige ouders is de drempel hoog om professionele hulp te vragen. Zorg ervoor dat je als professional informatie hebt over de initiatieven die de opvoedkundige competenties van de ouders kunnen versterken en breng ze er indien nodig mee in contact:

Cursussen opvoedingsondersteuning, de Opvoedingswinkel, taallessen, vrijetijdsinitiatieven, Brede Schoolactiviteiten,...

10. Informeer ouders

Speel zo goed mogelijk in op de vragen van ouders. Hebben ze twijfels of vragen over meertalig opvoeden? Onderwijscentrum Gent heeft een folder met tips. Die folder is er niet alleen in het Nederlands, maar ook in 14 andere talen. Download de folder [hier](#). In onze databank vind je ook nog verschillende andere materialen.

BRONNEN

1. Orioni M. (2015). 'Meertalig opvoeden. Uw kind zal u dankbaar zijn.' Amsterdam: Uitgeverij Van Genneep.
2. Burkhardt Montanari, E., Aarssen, J., Bos, P., Wagenaar, E. (2004). Hoe kinderen meertalig opgroeien. Amsterdam: PlaPlan producties.
3. 'Hoe kun je meertalige ouders bereiken en ondersteunen? Tips voor schoolteams.' Onderwijscentrum Gent
4. Klasse: eerste hulp bij meertaligheid.